

**Бабин Яр.
Дорога смерті...**

Бабин Яр — історичне місце у Києві , відоме не лише в Україні, а й далеко за її межами. Ця місцевість набула сумної популярності після подій 1941-1943 рр., коли тут було жорстоко розстріляно величезну кількість людей. Лише за два дні 29 та 30 вересня 1941 там стратили майже 34 000 євреїв.

До сьогодні історики не прийшли до єдиної думки з приводу точної кількості загиблих у Бабиному Яру. У різних джерелах вказуються різні відомості, від 34 000 до 100 000 осіб.

Саме в 1941 році на території Бабиного Яру відбулися події, що надали цій місцевості всесвітню популярність. Недалеко від яру, який став своєрідною могилою для багатьох людей, перебувала психіатрична лікарня ім. Івана Павлова. Її пацієнти, у кількості 752 осіб, були розстріляні першими 27 вересня 1941 р. Яр, куди скидали тіла, був на той час одним з найглибших у Києві. Його довжина складала 2,5 км, а в глибину він сягав понад 50 м.

29 вересня 1941 року стало точкою відліку масових розстрілів мирного населення в Бабиному Яру. У результаті: сотні тисяч загиблих, сотні очевидців, в чий пам'яті закарбувалися жахливі деталі кривавої трагедії та одне місце – Бабин Яр, що завжди нагадуватиме світу про те, до чого приводить війна.

За два дні до першого масового розстрілу мирних жителів міста на стінах будинків, огорожах і стовпах з'явилися оголошення з текстом українською, російською і німецькою мовами: "Усі євреї міста Києва і його околиць повинні з'явитися в понеділок 29 вересня 1941 року до 8:00 на ріг Мельникової і Дегтярівської вулиць (біля кладовища). Взяти з собою документи, гроші, цінні речі, а також теплий одяг, білизну тощо. Хто з євреїв не виконає цього розпорядження і буде знайдений в іншому місці, буде розстріляний".

До Бабиного Яру рухалася маса людей з різних районів Києва. На місці від натовпу відділяли 30—40 осіб і під конвоєм вели "реєструватися". У людей відбирали всі документи і цінності, потім примушували роздягатися і через проходи в насипі виводили до краю яру, на протилежному боці якого на спеціально обладнаній дерев'яній платформі сидів кулеметник. Під вогонь кулемета поліцаї заганяли палицями розгублених голих людей, не даючи їм схаменутися і зорієнтуватися. Тіла розстріляних скочувалися на дно яру. Після того, як рів заповнювався 2-3 шарами тіл, зверху їх присипали землею.

29 вересня нацисти до 18:00 розстріляли близько 22 тисяч людей. Інших загнали на ніч у порожні гаражі на вулиці Табірній (сучасна Дорогожицька) і вбили наступного дня. Наймолодшій жертві було 3 дні, тоді як найстаршій — 103 роки. За 29-30 вересня загинула 33 771 особа. Потім німецькі сапери підірвали схили, щоб засипати тіла, і змусили військовополонених вирівняти дно яру.

Розпачливе ридання, крики поліцаїв, благання про допомогу, прокляття катам і молитви заглушувалися веселими мелодіями вальсів з гучномовців і гуркотом літака, який безперервно літав над яром.

Врятувалося лише 29 людей. Врятованими були, переважно, діти. У багатьох своїх інтерв'ю, вже дорослі, вони пригадували, як їх рятували няні, бабусі та батьки ціною власного життя. Протягом багатьох років ці люди приховували власне походження і переховувалися як від нацистів, так і від радянської влади. Вже відступаючи з Києва, німці намагалися приховати сліди тяжких злочинів і частково знищили концтабір, розкопали і спалили десятки тисяч тіл в Бабиному Яру.

Масові розстріли у Бабиному Яру проводилися і пізніше, аж до визволення Києва від окупації. Зокрема, 10 січня 1942 року було страчено близько 100 матросів і командирів Дніпровського загону Пінської військової флотилії, а 18 лютого 1943 року — трьох футболістів київського "Динамо": Миколу Трусевича, Івана Кузьменка та Олексія Клименка, яких звинуватили у службі на НКВС СРСР. У 1941—1943 роках тут розстріляно 621 члена Організації українських націоналістів, серед них і відому українську поетесу Олену Телігу разом із чоловіком.

Встановлено, що протягом двох років розстріляли мінімум 70 тисяч осіб. Точної цифри немає і досі. За даними істориків за весь час німецької окупації у Бабиному Яру були розстріляно 90–100 тисяч людей, з них приблизно 65–70 тисяч євреїв. У різних публікаціях даються різні цифри загальної кількості знищених у Бабиному Яру. Однак яка б не була чисельність загиблих, вона є жахливою.

Сьогодні про ці жахливі сторінки історії нагадують 25 монументів, зведених у Бабиному Яру. Серед них - "Пам'ятник радянським громадянам та військовополоненим солдатам і офіцерам Радянської армії, розстріляним німецькими нацистами у Бабиному яру", пам'ятник розстріляним євреям у вигляді менори та дерев'яний хрест у пам'ять про 621 розстріляного члена ОУН.

**Час може зарубцювати рани. Та він безсилий
загасити наш спомин.**

**Нехай проростає в наших душах пам'ять; в
наших умах – бажання знати і розуміти; в
наших серцях – рішучість всіма силами
берегти один одного.**

Щоб ніколи більше...

Використані джерела:

- Іванова, Світлана Миколаївна Цікаві факти "Бабин Яр" [Електронний ресурс] / С. М. Іванова // Всеосвіта : вебсайт. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/cikavi-fakti-babin-ar-451882.html/>, вільний. – Дата перегляду: 22.09.2021. – Назва з екрана.
- Річниця трагедії в Бабиному Яру,- фото, цифри та факти[Електронний ресурс] // iPress.ua : вебсайт. – Режим доступу: https://ipress.ua/news/richnytsya_tragedii_v_babynomu_yaru_foto_tsyfr_y_ta_fakty_140960.html/, вільний . – Дата перегляду: 23.09.2021. – Назва з екрана.
- 7 моторошних фактів про жахливу трагедію Бабиного Яру [Електронний ресурс] // 7днів.info : вебсайт. – Режим доступу: <https://7dniv.info/7-facts/81298-7-motoroshnih-faktv-pro-zhahlivu-tragediu-babinogo-yaru.html/>, вільний. – Дата перегляду: 23.09.2021. – Назва з екрана.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!